

Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea noiembrie 2023 – martie 2024

Comisia de soluționare a contestațiilor pentru Secția I Civilă

RAPORT DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIEI LA EVALUARE FORMULATĂ DE CANDIDATUL CU NUMĂRUL DE COD 1018

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 15 alin. (4) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, privind punctajul stabilit prin raportul de evaluare a hotărârilor judecătorești ori, după caz, a celorlalte acte întocmite de:

CANDIDAT: COD 1018

Contestația formulată de candidatul cu numărul de cod 1018 urmează a fi respinsă pentru următoarele considerente:

a) capacitatea de analiză și sinteză

Candidatul contestă punctajul, cu trimitere la toate hotărârile judecătorești, considerând că a îndeplinit acest criteriu, în condițiile în care a expus corespunzător istoricul dosarului și poziția procesuală a părților, precum și datele relevante pentru soluționarea litigiului și a sintetizat expunerile ample ale părților. În privința hotărârii nr.22 selectată, susține că este vorba de un recurs judecat conform dispozițiilor vechiului Cod de procedură civilă, astfel că era obligatorie prezentarea, în sinteză, a hotărârilor instanțelor anterioare, fiind un litigiu vechi și extrem de complex, în care criticile și apărările părților au avut o pondere semnificativă, iar forma expusă este rezultatul unei activități de sinteză. Consideră că se impunea prezentarea criticilor cu pasaje din hotărâri pronunțate în alte dosare în raport de natura litigiului, citarea normelor de drept material sau procesual fiind relevantă în raport cu criticile formulate, iar accesibilitatea hotărârii trebuie privită prin prisma părților interesate ca o garanție că pricina lor a fost ascultată și analizată corespunzător.

Solicită reaprecierea punctajului pentru hotărârile nr. 9 și nr.12 selectate, având în vedere faptul că, în hotărârea nr.9, paragrafele expuse privind regimul juridic al uzucapiunii reprezentau esența motivării în drept și o sinteză ponderată a actelor dosarului, iar în ceea ce privește hotărârea nr. 12, pronunțată într-un litigiu complex, sinteza motivării s-a făcut cât se poate de riguros, raportat la ansamblul hotărârii finale și complexitatea cauzei, fiind relevantă indicarea hotărârilor pronunțate în procese separate. Candidatul susține că hotărârea nr. 2 selectată de comisie a avut apeluri formulate de toate părțile dosarului, prezentate sintetic (sub 25% din paginile hotărârii), că în hotărârea nr. 13 selectată, care are ca obiect revizuire, s-a invocat autoritatea de lucru judecat a mai multor hotărâri pronunțate anterior, a căror prezentare era necesară. Învederează că hotărârea nr. 20 selectată, a analizat un recurs formulat împotriva altor două hotărâri, pentru patru motive de casare, care au fost preluate sistematizat și echilibrat cu restul hotărârii. Consideră că hotărârea nr. 4 selectată de comisie și indicată ca exemplu criticabil pentru capacitatea de sinteză, privește o ipoteză izolată în ansamblul hotărârilor, fiind adaptată specificului cauzei, care impunea evaluarea multor elemente constructive ale unui

imobil, raportat la normative tehnice. Concluzionează în sensul că a realizat o sinteză și o sistematizare corespunzătoare.

Motivare: Aprecierile Comisiei de evaluare cu privire la hotărârea nr. 22, în sensul existenței unei argumentații mult prea ample prin raportare la limitele judecății și la soluția cuprinsă în dispozitiv, sunt întemeiate în condițiile în care, într-adevăr, se remarcă o supraabundență de explicații și argumente raportat la obiectul acestei hotărâri. Chiar dacă litigiul, având ca obiect nulitatea unor acte care pun în discuție coproprietatea forțată și perpetuă, este vechi și complex, astfel cum a susținut candidatul, faza procesuală a recursului impune o analiză exclusivă asupra chestiunilor de nelegalitate subsumate dispozițiilor art.304 pct.9 Cod procedură civilă 1865, astfel cum au fost încadrate de instanța de recurs. Or, în cauză, corect a reținut Comisia de evaluare că excesul de analiză, ce a generat o extensie a considerentelor și o supraabundență a argumentelor, depășește limitele corespunzătoare unui control judiciar de legalitate. În condițiile în care, în cauză, au fost citate în mod amplu hotărâri anterioare și s-a reluat situația de fapt reținută prin aceste hotărâri și în fața instanțelor devolutive, nu se remarcă, în analiza recursului, nicio încercare de sinteză a aspectelor factuale, care nu au rolul decât să susțină verificarea corectei interpretări și aplicări a normei de drept substanțial în cauză.

În ceea ce privește hotărârea nr 9, selectată de comisie, ce a avut ca obiect constatarea unui drept de proprietate dobândit prin prescripție achizitivă asupra unui cimitir parohial, aceasta prezintă exhaustiv argumentele pentru care instanța reține calitatea procesuală pasivă a pârâtului și, pe fond, temeinicia acțiunii. Chiar dacă referirea la normele speciale ce reglementează activitatea cultelor și patrimoniul acestora este extinsă, argumentele sunt utile în justificarea calității procesuale pasive, reținute în apel, la fel și cele ce vizează îndeplinirea condițiilor necesare recunoașterii dreptului de proprietate, astfel că nu se poate reține, în legătură cu această hotărâre, neîndeplinirea criteriului de evaluare. În schimb, în hotărârea nr. 12, care vizează răspunderea civilă delictuală a autorității publice pentru emiterea unor acte administrative prejudiciabile, deși condițiile de antrenare a răspunderii au fost analizate din perspectiva tuturor elementelor relevate în cauză, se regăsesc aceleași considerente supraabundente, atât în descrierea situației de fapt, cât și a aspectelor dezlegate în litigiile anterioare, precum și în prezentarea motivelor de apel, insuficient sintetizate.

În ceea ce privește hotărârile nr. 2, 4, 13 și 20 selectate de comisie, s-a reținut în raportul de evaluare preluarea nesintetizată a motivelor de apel/recurs sau a apărărilor din întâmpinare, ce cuprind detalieri excesive și nerelevante în economia raționamentului juridic. Constatarea este reală în condițiile în care în hotărârea nr. 4 având ca obiect o cerere de anulare a deciziei emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, motivele de apel și întâmpinarea cuprind, fiecare, analiza detaliilor tehnice ale construcției reluată, *in extenso*, și în motivare. Deși candidatul susține că motivarea este adaptată specificului cauzei, ceea ce i s-a reproșat nu este analiza propriu-zisă a raportului litigios în partea de considerente a deciziei, din perspectiva parametrilor tehnici, analiză necesară în justificarea soluției, ci reluarea nesintetizată a tuturor circumstanțelor factuale, dintre care nu toate conduceau la reevaluarea situației reținute în primă instanță. În cuprinsul motivării proprii, candidatul nu trebuie să preia în întregime susținerile părților sau considerentele primei instanțe/instanței de apel, care au fost deja expuse în partea expozitivă a hotărârii, ci să le analizeze prin prezentarea argumentelor, fiind suficientă o trimitere concisă.

La fel, în ceea ce privește hotărârea nr. 13 în care cererea de revizuire a fost respinsă pe considerentul că în cel de-al doilea litigiu a fost analizată autoritatea de lucru judecat a primei hotărâri, motiv suficient pentru a justifica soluția de respingere, totuși considerentele cuprind, distinct de justificarea neîndeplinirii condiției de admisibilitate, toate aspectele de fapt și de drept reținute în litigiile anterioare, neutile prin prisma soluției pronunțate.

În ceea ce privește hotărârile nr. 2 și 20, se remarcă faptul că detalierea unor elemente factuale sau prezentarea pe larg a argumentelor părților a constituit un demers necesar și util în justificarea raționamentului juridic ce a stat la baza soluției.

Cu toate acestea, concluzia în urma reevaluării acestui criteriu este că punctajul conferit candidatului în raportul de evaluare este corect, capacitatea de sinteză și de evidențiere a elementelor necesare efectuării controlului judiciar în calea de atac ordinară sau extraordinară fiind, în anumite situații, deficitară.

b) coerența în exprimare

Candidatul consideră că în hotărârea nr. 22 selectată, paragraful indicat, în care a citat textele legale invocate de parte, a avut scopul de a sublinia netemeinicia argumentelor și nu trebuie lecturat în afara contextului, în condițiile în care, în hotărârea menționată, s-a tranșat regimul probatoriu pentru a aplica sancțiunea nulității absolute, concluzia fiind una de netemeinicie a argumentelor juridice. Consideră că stilul de redactare, cu referire la excesul de semne de ortografie și punctuație și așezarea atipică în pagină, care nu este unul generalizat, nu fracționează stilul logic al raționamentului juridic și nu induce o topică greoaie. Hotărârea nr.22 a impus redarea conținutului unor contracte civile sau utilizarea unui paragraf distinct pentru textul citat din altă hotărâre judecătorească, cu scopul de a-l scoate în evidență, acesta fiind un stil adaptat la specificul litigiului, din punctul de vedere al expunerii circumstanțelor prin care a considerat că poate contribui la parcurgerea și înțelegerea mai ușoară a acestora. Folosirea parantezelor drepte pentru marcarea interpolărilor reprezintă un mod de tehnoredactare acceptat, semnalarea prin elipsă este obligatorie când se citează un text incomplet, iar în ceea ce privește inserarea denumirii marginale a textelor de lege, a subliniat că acestea fac parte, de regulă, din corpul codurilor și legilor mai mari. Candidatul apreciază că, deși nu este recomandată folosirea inutilă a acestora, nu se poate considera că afectează raționamentul juridic, fiind folosită și în cuprinsul unor decizii pronunțate de Înalta Curte în procedura de unificare a practicii judiciare. Consideră că, pentru trimiterea la 2 hotărâri din 40, depunctarea a fost excesivă întrucât, în anumite circumstanțe, denumirea marginală reprezintă o indicație relevantă și utilă pentru justițiabil către întregul text al articolului, în cazul în care se citează doar un alineat al acestuia. În ceea ce privește hotărârea nr. 20 selectată, susține că dintr-o eroare tehnică fontul standard este substituit cu alt font, aspect insesizabil cititorului în forma hotărârii tipărite. Solicită reevaluarea punctajului cu luarea în considerare a acestor explicații.

Motivare: Cu privire la hotărârea nr.22, reținută de Comisia de evaluare ca neîndeplinind criteriul coerenței în exprimare, este corectă aprecierea acesteia în sensul că modalitatea în care candidatul a înțeles să răspundă criticii este confuză și neclară. De asemenea, contrar susținerilor candidatului, excesul de semne de ortografie și punctuație, redarea, în afara standardelor de așezare în pagină, a pasajelor care citează considerentele altor hotărâri sau redarea textelor de lege cu indicarea denumirii marginale (prezente în cvasitotalitatea hotărârilor, nu doar în cea citată cu titlu de exemplu) au fost corect reținute ca fiind excesive, supraabundente, stilul de redactare creând dificultăți de urmărire a raționamentului juridic. Pe de altă parte, utilizarea din eroare a altui font în cuprinsul uneia dintre hotărâri, poate constitui o eroare de tehnoredactare, astfel cum susține candidatul, însă depunctarea nu vizează această eroare, ci celelalte aspecte reținute.

Prin urmare, punctajul va fi menținut pentru considerentele expuse.

c) argumentația din punctul de vedere al clarității și logicii

Candidatul consideră că hotărârile judecătorești analizate reflectă o argumentație clară și logică, ce permite cititorului să înțeleagă soluția pronunțată. Considerentele sunt structurate corespunzător din perspectiva situației de fapt, a probatorului, a textelor de lege aplicate, a expunerii și analizei criticilor. Învederează că aprecierea comisiei cu privire la motivarea neconvingătoare s-a exemplificat cu trimitere la o singură hotărâre, respectiv nr.10 selectată de comisie. În acest caz, solicită să se constate că este o simplă eroare de tehnoredactare, lipsind o literă în mod de accidental și nu ca regulă de scriere, respectiv a fost greșită o literă finală. Apreciază că dificultatea de a identifica firul logic al hotărârii este reținută cu referire la un pasaj din hotărârea nr.26 selectată, care cuprinde, în realitate, trei paragrafe citate dintr-o altă decizie și delimitate prin ghilimele. Susține că trebuie ținut cont și de faptul că, pe lângă gradul ridicat de dificultate, anonimizarea unor date din dosar poate îngreuna parcurgerea considerentelor.

Motivare: În verificarea acestui criteriu, Comisia de evaluare a reținut existența unor greșeli de ortografie, în hotărârea nr.10 și greutatea de a identifica firul logic al raționamentului în hotărârea nr.26, selectate de comisie. Comisia de soluționare a contestațiilor apreciază că greșelile gramaticale reținute sunt izolate, neconstituind o deficiență sistemică. Paragraful din hotărârea nr. 26 este extras din considerentul în care se analizează efectul

pozitiv al autorității de lucru judecat al altei hotărâri, citate exhaustiv, ceea ce duce la pierderea firului logic al argumentării modului de soluționare a excepției.

Concluzia, în urma evaluării acestui criteriu, este că punctajul conferit candidatului în raportul de evaluare este corect, întrucât, în anumite situații, argumentația din punctul de vedere al clarității și logicii este deficitară.

d) încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Candidatul susține că hotărârea nr. 4 selectată cuprinde dezvoltarea adecvată a regulilor de drept, iar din parcurgerea acesteia se poate observa că a urmărit stabilirea legii aplicabile în timp, raportat la cronologia litigiului. Constituind o cauză complexă, cu o analiză detaliată a probelor și a efectelor hotărârilor judecătorești definitive, neindicarea temeiului de drept în partea finală a hotărârii, deși regretabilă, este izolată. Comisia a indicat 6 hotărâri din 40 în care în paragraful conclusiv nu se reia temeiul de drept, dar consideră că depunctarea este excesivă în condițiile în care considerentele anterioare sprijină concluzia.

Motivare: Deficiența reținută de comisie vizează, pe de o parte, faptul că în hotărâre nu este explicat principiul de drept la care se face referire, iar, pe de altă parte, că nu se motivează în drept soluțiile asupra căilor de atac. Pentru prima teză reținută, în raport s-a indicat hotărârea nr.4, selectată de comisie, care are ca obiect anularea unei decizii de compensare emise în procedura Legii nr.165/2013, în care, însă, nu se poate aprecia că principiul de drept aplicabil nu a fost explicat cu referire la fiecare dintre motivele de apel, pe larg analizate în fapt și în drept. Ceea ce corect s-a reținut este împrejurarea că, în hotărârile menționate în raport, nu a fost indicată dispoziția de drept procesual în baza căreia a fost pronunțată soluția de admitere sau respingere a căii de atac, neavându-se în vedere norma de drept substanțial aplicabilă.

În consecință, Comisia de soluționare a contestațiilor va menține punctajul acordat pentru acest criteriu.

e) argumentarea coerentă și corectă din punctul de vedere al logicii juridice

Candidatul apreciază că motivele expuse în raportul de evaluare nu susțin depunctarea. Astfel, hotărârea nr. 7 selectată de comisie, despre care Comisia de evaluare afirmă că preluarea susținerilor părților între ghilimele afectează coerența și claritatea, reprezintă un recurs împotriva unei încheieri de suspendare în care a redat ceea ce a spus partea pentru a întări ideea că aceasta nu a solicitat judecata în lipsă. În ceea ce privește hotărârea nr. 5 depusă de candidat, arată că pasajele redade în raportul de evaluare reprezintă argumente ale reclamantului neanalizate, reiterate în întâmpinare pentru a sublinia importanța explicitării de către autoritatea pârâtă a chestiunilor esențiale de natură medicală. Cu privire la greșelile gramaticale, neindicate în concret, arată că pot fi erori de tehnoredactare sau provenind de la părți, fără a constitui motiv de depunctare într-o măsură atât de drastică. Solicită analizarea hotărârilor judecătorești pentru a constata că argumentația este corectă gramatical și completă. Cu privire la trimiterile la hotărârile nr.3 și nr.1 depuse de candidat, arată că este vorba de formulări care capătă acuratețe în ansamblul raționamentului juridic.

Motivare: Candidatul susține că depunctarea este excesivă, în raport cu specificul cauzelor în care s-a reținut neîndeplinirea criteriului de evaluare. Comisia de soluționare a contestațiilor confirmă evaluarea din raport în ceea ce privește hotărârea nr. 7, prin preluarea cu ghilimele a afirmațiilor părții și în privința hotărârii nr. 5, în care sunt prezentate, pe larg, fără a-și dovedi utilitatea, elementele pe care emitentul actului trebuia să își întemeieze decizia. Referitor la hotărârile nr. 19, selectată de comisie, nr. 1 și nr. 3 depuse de candidat, s-au reținut, în mod corect, aspecte de motivare care, într-adevăr, îngreunează logica juridică a raționamentului, motiv pentru care va fi menținut punctajul acordat.

f) evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Candidatul arată că argumentele Comisiei de evaluare au fost reiterate și în aplicarea criteriului de la pct.a) *capacitatea de analiză și sinteză*, astfel încât reținerea lor ar duce la o dublă penalizare. Solicită Comisiei de soluționare a contestațiilor să constate că are capacitatea de a distinge aspectele relevante pentru soluționarea cauzei. Subliniază că hotărârile judecătorești indicate ca exemplu de Comisia de evaluare se axează pe aspectele

relevante, nu pe cele nerelevante, cum ar fi pasajele citate din hotărârile nr.10 și nr.3 depuse de candidat. În ceea ce privește hotărârea nr. 22 selectată de comisie, arată că a fost pronunțată într-un dosar foarte vechi și complex care a necesitat prezentarea pe scurt a instituțiilor de drept aplicabile, garanție pentru părți că pricina lor a fost analizată corespunzător, neputându-se aprecia că a adăugat conținut inutil motivării. Referitor la hotărârea nr. 12 selectată de comisie, precizează că a fost pronunțată într-un litigiu complex, hotărârea nefiind atacată cu recurs.

Motivare: Candidatul apreciază că depunctarea este excesivă din perspectiva unei duble sancționări. Susținerea nu va fi reținută cu efectul pretins de candidat, întrucât această deficiență a fost analizată distinct, din perspectiva consecințelor pe care le produce asupra criteriilor de evaluare respective: criteriul de la punctul a) evaluează capacitatea de analiză și sinteză a obiectului judecății sub aspectul chestiunilor de fapt și de drept supuse dezlegării. În ceea ce privește criteriul de la punctul f), Comisia de evaluare analizează motivarea propriu-zisă a soluției pronunțate în calea de atac din perspectiva încărcării considerentelor cu aspecte nerelevante, astfel că ariile de analiză nu se suprapun. Deficiențele, odată constatate, în cuprinsul mai multor hotărâri, au întărit concluzia Comisiei de evaluare și au permis relevarea consecințelor pe care le pot produce din perspectiva unor criterii diferite de evaluare a hotărârilor judecătorești.

Comisia de evaluare reține, spre exemplificare, hotărârile nr. 10 și nr.3 depuse de candidat, nr.12 și nr. 22, selectate de comisie, fragmentele redată și considerațiile teoretice indicate fiind, într-adevăr, corect apreciate ca nerelevante în economia raționamentului juridic dezvoltat pentru a susține soluția.

În plus, în hotărârile pronunțate în faza procesuală a recursului, se observă tendința candidatului de a reveni permanent la situația de fapt care, odată ce a fost stabilită în etapele devolutive, nu mai poate fi reevaluată în calea extraordinară de atac.

În consecință, punctajul acordat va fi menținut.

g) redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

Candidatul consideră că a fost depunctat la acest criteriu pentru faptul că în dispozitivul unei singure hotărâri (nr.4, selectată de comisie) nu se regăsește mențiunea pronunțării în ședință publică și a fost indicată greșit calitatea în apel a reclamantelor. Nu contestă acest aspect, dar susține că este o situație izolată, rezultatul unor simple erori materiale la momentul tehnoredactării. Contestă depunctarea pentru tehnica de redactare a minutei în cazul admiterii altor recursuri. Astfel, în hotărârea nr. 21 selectată de comisie, eroarea materială nu afectează claritatea dispozitivului, întinderea executării obligației principale și a celei accesorii rezultând fără echivoc. În ceea ce privește hotărârea nr. 27 selectată de comisie, efectele admiterii unui singur recurs pentru lipsa calității procesuale pasive a unei părți nu influențează efectele sentinței cu privire la uzucapiune.

Motivare: Comisia de soluționare a contestațiilor reține că deficiențele constatate în raportul de evaluare se confirmă, atât în ceea ce privește hotărârea nr.4 care cuprinde erori și omisiuni în dispozitiv, fără a se atașa dovada îndreptării lor, cât și în ceea ce privește hotărârile nr. 21 și nr.27 care cuprind soluția de casare în parte a deciziei apelate, deși a fost admis apelul și nu a fost menținut nimic din decizie ci doar, în rejudecarea apelului, au fost păstrate dispoziții conținute în hotărârea de primă instanță.

Din această perspectivă punctajul acordat se justifică.

h) modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul;

Motivare: În urma verificărilor efectuate, Comisia de soluționare a contestațiilor constată că nu au fost formulate critici cu privire la punctajul acordat acestui criteriu.

j) respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor.

Motivare: În urma verificărilor efectuate, Comisia de soluționare a contestațiilor constată că nu au fost formulate critici cu privire la punctajul acordat acestui criteriu.

În urma respingerii contestației, punctajul final al candidatului este de 68 puncte.

Data: 14.03.2024

Comisia de soluționare a contestațiilor pentru Secția I Civilă

Președinte

Judecător

Profesor univ.